

Sivistyksen palvelualue

Tuloslaskelma

Sivistyksen palvelualue	TA 2023	TOT 7/2023	Tot. %	TOT 7/2022	Muutos %	TP 2022
Toimintatuotot	6 968 599	5 837 835	83,77 %	6 010 631	-2,87 %	8 545 976
Myyntituotot	1 349 888	1 056 888	78,29 %	922 271	14,60 %	1 777 520
Maksutuotot	3 305 680	2 014 651	60,95 %	2 232 006	-9,74 %	4 067 945
Tuet ja avustukset	2 073 908	2 663 892	128,45 %	2 750 873	-3,16 %	2 490 008
Muut toimintatuotot	239 123	102 403	42,82 %	105 481	-2,92 %	210 503
Toimintakulut	-77 145 587	-47 696 873	61,83 %	-43 490 247	9,67 %	-75 066 846
Palkat ja palkkiot	-49 769 426	-30 850 313	61,99 %	-28 629 033	7,76 %	-48 902 601
Henkilösivukulut	-11 276 196	-7 310 339	64,83 %	-6 455 855	13,24 %	-10 852 865
Palvelujen ostot	-10 796 979	-6 750 100	62,52 %	-5 721 475	17,98 %	-10 499 772
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 844 394	-1 335 587	46,96 %	-1 348 490	-0,96 %	-2 408 516
Avustukset	-2 198 664	-1 253 053	56,99 %	-1 187 167	5,55 %	-2 065 363
Muut toimintakulut	-259 928	-197 482	75,98 %	-148 226	33,23 %	-337 729
Toimintakate	-70 176 988	-41 859 038	59,65 %	-37 479 615	11,68 %	-66 520 870
Sisäiset tuotot yhteensä	0	110 739	0,00 %	126 173	-12,23 %	257 396
Sisäiset menot yhteensä	-33 361 274	-17 813 453	53,40 %	-19 268 329	-7,55 %	-34 538 999
joista:						
ICT-palvelut	-634 516	-311 468	49,09 %	-318 548	-2,22 %	-488 613
Puhtauspalvelut	-36 020	-58 430	162,22 %	-49 845	17,22 %	-113 143
Rakennusten vuokrat	-25 040	-10 165	40,60 %	-12 706	-20,00 %	-22 297
Taloudellinen tulokellisuus						
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 113	0	40 803	0	40 803
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-1 718	-1 025	0	-919	0	-1 630

Sivistyksen palvelualueen tehtävänä on järjestää hyvinvointia, aktiivista yhteisön jäsenyyttä, jatkuvaa oppimista ja mielekästä elämää tukevia palveluita kaikille kirkkonummelaisille. Tehtävä pohjautuu perustuslain 16 §:ssä julkiselle vallalle osoitettuun tehtävään turvata jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Opetuksen ja koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajan palveluita ohjaa valtakunnallisesti Opetus- ja kulttuuriministeriö lainsäädännön, muiden normiasiakirjojen ja rahoituksen kautta.

Kirkkonummen kunnan väestömuutos – kouluikäisten lasten väheneminen, työikäisten ja ikäihmisten osuuden sekä kieli- ja kulttuuriryhmien osuuden kasvaminen – ovat haastaneet palvelualueen pitkäjänteiseen kehittämiseen: miten vastaamme muutokseen, vahvistamme kunnan sosiaalista kestävyttä ja johdamme samalla taloutta kestävästi. Kustannusten kasvun hillitseminen onkin yksi lähivuosien keskeisistä sivistyksen palvelualueen haasteista. Tähän haasteeseen on tartuttu usein toimenpitein vuoden 2023 aikana.

Talousarvion 2023 laadinta-aikana ennakoitiin, että palvelualueen talouteen vaikuttavista tekijöistä kolme huomattavinta olisivat Ukrainan sota erilaisine vaikutuksineen, palvelualueen toimintaa koskevat lainsäädännölliset muutokset sekä hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset peruskunnan tehtäviin. Näistä kaksi ensimmäistä ovat toteutuneet talouden osalta ennakoidusti. Ukrainan sodan jatkuminen vaikutti alkuvuonna 2023 erityisesti opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen edelleen. Lainsäädännön muutoksista merkittävimmät koskivat varhaiskasvatuksen kenttää asiakasmaksujen ja perhevapaiden osalta. Hyvinvointialueuudistus ei sen sijaan ole vaikuttanut sivistyksen palvelualueen talouteen kovinkaan huomattavasti, vaikka toiminnan järjestämisen ja sujuvuuden osalta muutos on ollut merkittävä.

Sivistyksen talouteen suuresti vaikuttanut tekijä on kuitenkin ollut yleinen inflaatiokehitys, jonka vuoksi niin palveluiden kuin erilaiset tarvikkeidenkin ostot ovat kallistuneet. Esimerkiksi koulukuljetusten kilpailutustilanteen väliaikaisratkaisu näyttää vähintään 35 % hinnankorotusta. Erityisen vahvasti inflaatio heijastuu kevään 2023 aikana solmittuihin kunta-alan palkkaratkaisuihin. Koska sivistyksen palvelualueen ulkoisista toimintamenoista peräti 81 % muodostuu kunnan oman henkilöstön palkkakuluista, ovat sekä KVTES- että OVTES-sopimusten yleiskorotukset ja järjestelyvaraerät nostaneet palkkamenoja jo 1.6.2023 alkaen ennakoitua enemmän. Palvelualueen palkkakustannukset 1.6.-31.12.2023 tulevat olemaan peräti 1 400 000 € suuremmat kuin jos koko vuosi olisi toteutunut alkuvuoden palkkojen mukaisena. Kunnan talousarvio 2023 laadittiin toteutunutta selvästi maltillisemman korotusprosentin mukaisesti. Tästä syystä palvelualueen johtaja tulee mitä todennäköisimmin esittämään lisämäärärahojen myöntämistä henkilöstön palkkakuluihin palvelualueen lautakuntien lokakuun 2023 kokouksissa. Henkilöstökulujen kasvu jatkuu myös vuonna 2024, jolloin toteutetaan jo sovittujen palkankorotusten seuraava vaihe.

Huomioitavaa on kuitenkin, että sivistyspalvelujen järjestämistä määrittelee ja sitoo laajalta osin lakiin pohjautuvat mitoitukset. Osaa palveluista puolestaan koskee valtakunnalliset normit järjestämisen tavan tai määrään osalta. Näistä määräyksistä kunta ei omalla ratkaisullaan voi poiketa. Tämän vuoksi palvelujen järjestämisen kustannustehokkuuteen on erityisen tärkeä kiinnittää huomiota, jotta palkkamenojen kasvu pysyisi hallittuna. Uudenlaisia työn organisoimista ja tekemisen sekä yhteistyön malleja on perusteltua selvittää, kokeilla ja kehittää. Taloudellisen tehokkuuden vaade voikin parhaimmillaan auttaa myös löytämään aiempaa tarkoituksenmukaisempia ja selkeämpiä prosesseja, työnjakoa ja toimintamalleja.

Kuten heinäkuun 2023 lopun tunnusluvut osoittavat, ovat varhaiskasvatuksen lapsimäärät ylittäneet odotukset kaikkien palvelujen osalta. Varhaiskasvatuksen toimipaikkaverkkoa on edeltävän viiden vuoden aikana karsittu mm. vähentyneen asiakasmäärän ja toimitilojen käytettävyyteen liittyvien haasteiden vuoksi. Nyt tilanteen muututtua jälleen kohti selvää palvelutarpeen kasvua, on päiväkotien uusille toimitiloille alkanut olla tarvetta erityisesti Kirkkonummen keskustan ja Masalan alueilla. Myös ruotsinkielisten 0-6 -vuotiaiden lasten määrä on ylittänyt ennakoitua, ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelutarve osoittaa kasvun merkkejä.

Varhaiskasvatuksen tulokehityksessä on näkynyt valtion varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevat lakimuutokset ensin indeksikorotuksen ja asiakasmaksuja koskevan tuloajakorotuksen muodossa 1.8.2022 ja edelleen toisena tuloajakorotuksena 1.3.2023 alkaen. Yhä useampi perhe kuuluu nyt ns. nollamaksuluokkaan. Kunnan saamat asiakasmaksutuotot eivät siis välttämättä kasva, vaikka varhaiskasvatuspalveluja käyttävien lasten määrä olisi aiempaa korkeampi. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoon on kohdistunut vahvoja korotuspaineita mm. yleisen inflaatiokehityksen ja kevään 2023 palkkaratkaisun vuoksi. Huoli yksityisen palvelutuotannon talouden kestävästä on Kirkkonummen kunnan näkökulmasta aiheellinen, ja siihen pyritään vastaamaan talousarvioesityksissä vuodelle 2024.

Kouluikäisten määrä on sen sijaan kääntynyt jo odotetusti laskuun. Tämä oppilasmäärän väheneminen koskettanee eri koulutusasteita vaihteittain 2030-luvun puolivälille saakka. Ukrainasta saapuneiden lasten koulunkäynnin järjestäminen valmistavan opetuksen ryhmissä ja inklusiivisena valmistavana opetuksena korjasi oppilasmäärätilannetta vielä tilastopäivänä 20.9.2022. Elokuun alussa 2023 nämä oppilaat siirtyivät perusopetuksen eri vuosiluokille. Uutta vastaavaa lisäystä oppilasmääriin ei ole tapahtunut, vaan koulun aloittanut ikäluokka näyttää suomenkielisen opetuksen osalta 100 oppilaan ja ruotsinkielisen opetuksen osalta 40 oppilaan vähennyttä edellisvuoteen verrattuna. Kun oppilasmäärät pienenevät ikäluokka ikäluokalta, tulee vakituisten opetusvirkojen täyttämisen aiheellisuutta arvioida jatkuvasti koko kunnan tasolla. Koska muutokset koskevat eri yksiköitä eri tahdilla, on opetuspalvelut ottanut käyttöön ns. oppilasperustaisen koulukohtaisen resurssilaskennan mallin vuoden 2023 alussa. Tämä malli kehitettiin yhdessä rehtorien kanssa ensin suomenkieliseen opetukseen. Mallin avulla pyritään siihen, että koulun henkilöstöbudjetti vastaa entistä paremmin ja reagoi ketterämmin oppilasmäärän ja oppimisen tuen tarpeiden muutoksiin. Ruotsinkielisen opetuksen odotetaan siirtyvän samankaltaiseen resursointimalliin vuoden 2024 alussa.

Oppilasperustaisen budjettilaskennan malli tasaa osaltaan niitä kieliryhmien ja kouluyksiköiden välisiä eroja, joita syksyn 2022 oppilaskohtaisten kulujen selvityksessä löydettiin. Selvityksessä havaittiin, että oppilasmäärä kutakin virassa vakituisesti tai määräaikaaisesti olevaa opettajaa kohden vaihtelivat suuresti paitsi kieliryhmittäin myös suomenkielisten koulujen välillä. Toinen oppilaskohtaisiin kuluihin vaikuttava seikka liittyy Kirkkonummen suomenkielisen ja ruotsinkielisen perusopetuksen tuntijakoihin. Kevään 2023 aikana käynnistettiin perinpohjainen selvitystyö siitä, miten tuntijaot oli rakennettu, kuinka yhtenäisesti tai eriyvästi niitä sovellettiin eri kouluissa, mitkä olivat todelliset oppilaan minimi- ja maksimituntimäärät sekä valinnaisuuden toteutuminen kouluissa, ja erityisesti siitä, kuinka paljon ns. Kirkkonummi-tunteja – toisin sanoen valtioneuvoston tuntijakoasetuksen ylittäviä, kunnan itse päättämiä tunteja – tuntijaot sisälsivät.

Työ eteni elokuun alkuun 2023 siihen vaiheeseen, että esitykset uudistetuiksi tuntijaoiksi saadaan lautakuntien hyväksyttäväksi lokakuussa 2023. Tavoitteena on vähentää paikallisia lisätunteja nykyisestä kuudesta vuosiviikkotunnista kolmeen tai neljään Kirkkonummi-tuntiin. Tuntijaon supistuksen taloudelliset vaikutukset ovat yhteydessä siihen, miltä vuosiluokalta tunnit poistetaan, ja mikä on näiden vuosiluokkien opetusryhmien määrä. Tämänhetkisen karkean arvion mukaan kahden tunnin leikkaus merkitsisi vuositasolla noin 265 000 euron säästöä opetuksen henkilöstökuluista, kolmen tunnin leikkaus 365 000 euron säästöä lähtötasoon verrattuna. Kaikkien kuuden lisätunnin poistamista ei tultane esittämään, koska uusi hallitusohjelma ennakoii valtioneuvoston asetuksen muutosta ja valtakunnallista tuntien lisäystä alakouluun 2-3 vuosiviikkotunnin verran. Asetuksen mukaisten tuntimäärien lisäys näkyisi kunnan taloudessa perusopetuksen valtionosuuksien korotuksena.

Vapaa-aikapalveluiden järjestäminen sujui alkuvuonna 2023 jo lähes normaalivuoden tavoin kolmen COVID-pandemiavuoden jälkeen. Kävijämäärät ja kustannukset toteutuivat odotetusti, ja ilmoittautuminen esimerkiksi kansalaisopistojen kursseille vilkastui, vaikka aivan poikkeusvuosia edeltävälle tasolle ei ole vielä palattu. Kirjastotalo Fyyri on osoittautunut hyvin halutuksi tapahtumapaikaksi, ja siellä järjestettyjen tilaisuuksien määrä ylitti jo heinäkuun loppuun mennessä koko vuoden tavoitteen yli 50 prosentilla. Nuoriso- ja liikuntapalveluiden tavoitteeseen kelpoisen henkilöstön saamisesta kaikkiin avoimiin tehtäviin ei sen sijaan päästy, ponnisteluista huolimatta. Kesän 2023 aikana saatiin kuitenkin viitteitä siitä, että paikallisten järjestelyvaraerien kohdentamisella näiden tehtävien palkkoihin on ollut positiivista vaikutusta rekrytointitilanteeseen.

Vuoden 2023 alussa toteutetun hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan perinteinen sivistyspalvelutehtävä sai rinnalleen vastuun kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä kaikkien väestöryhmien osalta. Vaikka hyvinvoinnin edistäminen on kuulunut kunnan lakisäateisiin tehtäviin jo ennen uudistusta ja ollut olennainen osa kaikkea sivistyksen ja vapaa-ajan palvelutoimintaa, kokonaisuuden kuntatasoinen johtamisvastuu ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa ovat sivistyspalveluiden tehtäväkentässä uusia. Yhteistyön rakentaminen hyvinvointialueen kanssa näyttäytyi vuoden 2023 alkupuoliskon aikana ennakoitua työläämpänä sivistyksen palvelualueen johtamisen näkökulmasta.

Suunnitelluista yhdyspintarakenteista vain opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä järjestäytyi ja aloitti toimintansa heinäkuun loppuun mennessä. Sivistyksen palvelualueella vuoden 2023 alussa aloittanut kuntatasoinen moniammatillinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä kokoontui säännöllisesti ja sai jäsenikseen edustajat myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatiosta. Eri ikäryhmien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueelliset ohjausryhmät eivät sen sijaan ole edelleenkaan järjestäytyneet, ja yhteistyö ei näiltä osin suju vielä toivotulla tavalla.

Sivistyksen palvelualue oli omaa organisaatiotaan, prosessejaan ja työnjakoaan selkeyttämällä varautunut siihen, että osa hyvinvointialueelle siirtyvien opiskeluhuollon henkilöstön tehtävistä jäisi edelleen kuntaan. Näille tehtäville löydettiin osaavat tekijät. Se, mihin sivistyspalvelut ei ollut varautunut, oli ennaltaehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön kokonaisuus. Aiemmin vastuu oli ollut perusturvan palvelualueella, ja kun sen henkilöstö siirtyi LUVNin palvelukseen, jäi tämä tehtäväalue kuntaan ilman tekijöitä. Vapaa-aikapalvelut otti kevään 2023 aikana asian järjestämisestä vastuun. Tämä kokonaisuus on alakouluikäisten ennaltaehkäisevää päihdetyötä lukuun ottamatta palveluryhmälle uusi ja laajentaa siten sen tehtäväkenttää. LUVNin toiminnan käynnistymisen yhteydessä vapaa-aikapalvelujen vastuulle siirtyi myös Ohjaamon toiminta, henkilöstö ja budjetti. Tämä muutos ennakoitiin vuoden 2023 talousarviossa. Vapaa-aikapalvelujen vuoden 2023 alun henkilöstölisäyksen syy onkin kunnassa jo olleen toiminnan siirtyminen tähän palveluryhmään.

Koko sivistyksen palvelualueen kehittämisen kolme sitovaa toiminnallista tavoitetta olivat hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen, tietojärjestelmien ja viestintäkanavien käytön yhdenmukaistaminen sekä talouden johtamisen kehittäminen edelleen. Näissä kaikissa edettiin suunnitelman mukaisesti. Hallinto-organisaation uusi malli otettiin käyttöön 1.1.2023. Tämä malli on jo ensimmäisen seitsemän kuukauden aikana selkeyttänyt hallinto-organisaation toimintaa, mahdollistanut henkilöstön osaamisen hyödyntämisen entistä paremmin, sujuvoittanut prosesseja ja vahvistanut hallinnon sijaisjärjestelyjä. Työ jatkuu edelleen sekä loppuvuonna 2023 että siitä eteenpäin.

Tietojärjestelmien osalta erityisesti perusopetuksen ja lukiokoulutuksen oppilas- ja opiskelijatietojärjestelmä Primuksen käytön yhdenmukaistamisessa on otettu huomattavia kehitysaskelia. Yhteiset ohjeistukset on luotu, järjestelmän sisältöä (kenttiä) on parannettu, yhteisiä käyttäjäkoulutuksia on järjestetty sekä tiedon ajantasaisuuteen ja oikeellisuuteen panostettu. Jo nyt tiedetään, että tässä järjestelmässä tehdyt parannukset vaikuttavat Valtiokonttorin ja Opetus- ja kulttuuriministeriön raportteihin niin, että Kirkkonummen valtionosuuslaskennassa huomioidaan kaikki siihen tarvittavat tekijät (esimerkiksi joustavan perusopetuksen järjestämisestä laskettava korotettu valtionosuus). Sivistyksen palvelualueen johtoryhmä on myös huolehtinut Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen TEAviisari-kyselyjen ajankohdista ja vastaamisesta tarkasti. Johtoryhmä on varmistanut osaltaan, että Kirkkonummen ns. hyte-kerroin lasketaan ajantasaisten, oikeiden tietojen perusteella. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jota kunta saa, mikäli sen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen prosessi- ja tulosindikaattorit ovat hyvällä tasolla.

Palvelualueen talouden johtamisen kehittäminen on sisältänyt paitsi tiedolla johtamisen edellytysten parantamista, myös osaamisen ja prosessien kehittämistä. Palvelualue järjesti alkuvuoden aikana rehtoreille ja koulusihteereille kolme sisäistä koulutusta koulujen talouden suunnittelusta, seurannasta ja käytännön toteutuksesta. Lisäksi niille hallinnon asiantuntijoille, jotka vastaavat valtion erityisavustushankkeista, järjestettiin hankebudjettien seurannan ja hankkeiden raportoinnin koulutukset. Palvelualueen johtoryhmä puolestaan seurasi hankerahoitusta kolmen tilannekatsauksen avulla. Hankekatsauksissa seurattiin avautuvia hakumahdollisuuksia, saatuja avustuksia ja hankkeiden etenemistä. Vaikka erityisavustusrahoitus näyttää uuden hallitusohjelman mukaan olevan mahdollisesti vähentymässä, ovat nämä määrärahat tärkeitä sivistyksen palvelujen strategisen kehittämisen ja muutosten ennakoinnin näkökulmista.

Osavuositarkastus 2023

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tuloslaskelma

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	TA 2023	TOT 7/2023	Tot. %	TOT 7/2022	Muutos %	TP 2022
Toimintatuotot	1 518 385	962 433	63,39 %	792 699	21,41 %	1 468 331
Myyntituotot	453 984	276 952	61,00 %	208 711	32,70 %	446 209
Maksutuotot	851 532	397 658	46,70 %	381 561	4,22 %	736 401
Tuet ja avustukset	31 854	201 028	631,09 %	117 778	70,68 %	116 114
Muut toimintatuotot	181 015	86 794	47,95 %	84 648	2,54 %	169 607
Toimintakulut	-9 858 715	-5 822 720	59,06 %	-5 456 335	6,71 %	-9 677 788
Palkat ja palkkiot	-5 068 109	-3 150 683	62,17 %	-3 034 135	3,84 %	-5 170 007
Henkilösivukulut	-1 152 527	-725 806	62,98 %	-670 107	8,31 %	-1 028 759
Palvelujen ostot	-2 452 215	-1 379 137	56,24 %	-1 175 624	17,31 %	-2 403 790
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-815 934	-381 833	46,80 %	-386 382	-1,18 %	-714 273
Avustukset	-303 883	-151 506	49,86 %	-149 464	1,37 %	-285 236
Muut toimintakulut	-66 047	-33 755	51,11 %	-40 623	-16,91 %	-75 723
Toimintakate	-8 340 330	-4 860 287	58,27 %	-4 663 637	4,22 %	-8 209 457
Sisäiset tuotot yhteensä	0	73 532	0,00 %	89 939	-18,24 %	184 526
Sisäiset menot yhteensä	-4 890 414	-2 661 799	54,43 %	-3 342 464	-20,36 %	-6 162 720
joista:						
ICT-palvelut	-135 636	-101 871	75,11 %	-80 959	25,83 %	-167 290
Puhtauspalvelut	-34 348	-12 793	37,25 %	-18 198	-29,70 %	-36 599
Rakennusten vuokrat	-24 040	-9 965	41,45 %	-12 006	-17,00 %	-21 597
Taloudellinen tuloksellisuus						
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 113	0	40 803	0	40 803
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-204	-119	0	-114	0	-201

Erittely palveluryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen	TA 2023	TOT 7/2023	Tot. %	TOT 7/2022	Muutos %	TP 2022
Ulkoiset toimintatuotot	447	2 517	563,00 %	122	1 963,82 %	3 188
Ulkoiset toimintamenot	-2 865 485	-1 770 034	61,77 %	-1 806 274	-2,01 %	-3 290 320
Toimintakate	-2 865 038	-1 767 517	61,69 %	-1 806 152	-2,14 %	-3 287 132
sisäiset toimintatuotot						
sisäiset toimintamenot	-435 593	-250 361	57,48 %	-241 979	3,46 %	-421 046
Vapaa-aikapalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	1 517 938	959 916	63,24 %	792 577	21,11 %	1 465 144
Ulkoiset toimintamenot	-6 993 230	-4 052 686	57,95 %	-3 650 062	11,03 %	-6 387 468
Toimintakate	-5 475 292	-3 092 770	56,49 %	-2 857 485	8,23 %	-4 922 324
sisäiset toimintatuotot	0	73 532	0,00 %	89 939	-18,24 %	184 526
sisäiset toimintamenot	-4 454 821	-2 411 438	54,13 %	-3 100 485	-22,22 %	-5 741 674

Liikuntapaikkojen ylläpitoon varatut määrärahat ovat sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan talousarviossa sisäisinä määrärahoina, koska ylläpito toteutetaan yhdyskuntatekniikan toimialalla. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kuitenkin ylläpitoon käytettävissä olevan määrärahan suuruudesta.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot 7/23
Sivistystoimen hallinto ja kehittämisspalvelut	32,6	32,54	30,94	14,67
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä			0	
Vapaa-aikapalvelut	106,8	108,97	108,5*	63,91
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä			0	
Hyvinvointialueelle siirtyneet			0	
			*Ohjaamo siirretty Yhteisistä palveluista	
Yhteensä	139,4	141,51	139,44	78,58

Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	Tyyppi	TA 2023	Tot 7/23
9016	Tilavarausohjelma	Tietokoneohjelmisto	10 000	Ohjelman kehittämisen painoiste syyslukukausi 2023.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.7.	Tila
Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin.	Hyvinvointiin panostamisesta puuttuu kokonaisote ja -vastuu. Hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toimi vastuiden mukaisesti.	Yhteistyön varmistaminen hyvinvointialueen kanssa panostamalla muutoksen johtamiseen ja toimivien rakenteiden sekä prosessien varmistamiseen.	Toimivien yhteistyörakenteiden ja -prosessien luominen.	<p>Sivistyksen palvelualueelle on perustettu lakisääteinen Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmä, jossa on jäseninä sekä kuntaorganisaation että LUVNin jäseniä. Tämä ryhmä kokoontuu säännöllisesti.</p> <p>Kuntaan on perustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä, jossa sivistyksen palvelualueella on edustus (ryhmän puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja). Ryhmä koordinoi kunnan hyte-työtä suhteessa LUVNiin ja lainsäädäntöön.</p> <p>Muiden mahdollisten yhdyspintarakenteiden muotoutuminen on vielä kesken. Kunta odottaa LUVNin organisoitumista ja nimeämispyyntöjä tarvittaviin rakenteisiin.</p>	Toteutui osittain
Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	Henkilöstön vaihtuvuus ja pula koulutetusta henkilöstöstä sekä työn kuormittavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus vähenee ja avoimiin tehtäviin saadaan kelpoisia ja sitoutuneita hakijoita. Päälekkäinen työ vähentyy ja prosessit selkeytyy.	Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta. Työnteon ja prosessien tarkastelu.	Toimenpiteitä kouluttautumismahdollisuuksien edistämiseksi sekä palkkausepäkohtien korjaamiseksi on tehty vuoden 2023 aikana.	Toteutui osittain

Hallinto ja kehittäminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategi- n painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Palvelualueen ja palveluryhmien hallinnossa päällekkäisyyksiä, resurssien jaon epätasaisuuksia sekä prosesseissa eroavuuksia. Osan henkilöstön työnkuvista sirpaleisia.	Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaistaminen: päivitetty organisaatio valmis 05/2023 - päällekkäisen työn vähentäminen, työnkuvien eheyttäminen ja prosessien selkeyttäminen - hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä	Organisaatio päivitetty. - päällekkäiset työt käyty läpi ja eheytetty työnkuvia sekä selkeytetty prosesseja - hyvinvointialueen myötä tulevat uudet tehtävät ilman henkilöstölisäyksiä, toteutettu.	hallintopäällikkö	Toteutui ✓
	3. Johdamme tiedolla	Palvelualueen tilastojen, tietojen syöttämisen sekä tuottamisen laatu ja oikea-aikaisuus vaihtelee yksiköittäin. Nykyiset kirjanpidon kirjaukset eivät tue taloustiedon keruuta, vaan tietoja joudutaan manuaalisesti keräämään ja yhdistämään. Koulukuljetuksen prosessissa on kokonaisuuksia, joita voidaan tehostaa järjestelmien avulla. Palvelualueen tieto joudutaan hakemaan monesta eri kanavasta.	- Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen/ ohjeet: tieto luotettavaa ja ajan tasalla. Tot 100% - Manuaalisen työn/laskennan määrän minimointi (talousjärjestelmä, koulukuljetuksen ohjausjärjestelmä) Tot. 100% - Sivistyksen intranetin käytön tehostaminen, käytettävä tieto yhdessä paikassa. Tot. 100%	Tietojärjestelmien käytön yhdenmukaistaminen tot. 100% Manuaalisen työn määrän/laskennan minimointi - Koulukuljetuksen osalta 100% - Talousjärjestelmän osalta työskentely ja koulutukset etenevät suunnitelman mukaisesti, toteutus 70%. Sivistyspalvelujen tieto-osuuden vahvistaminen kunnan Intranetissä etenee aikataulun mukaisesti. Osiossa on tietoa mm. palvelualueen	hallintopäällikkö erityissuunnittelija suunnittelu- ja tiedotuskoordinaattori	Toteutui osittain 🟡

				organisaatiosta ja pääsy yhteisiin ohjeisiin, perehdytykseen ym. Syksyn 2023 aikana osioon rakennetaan vielä Sivistyspalvelut tilastoina ja numeroina kokonaisuus. Toteutus 70%.		
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi ei ole systemaattista eikä siinä ole yhtenäisiä käytänteitä, kokonaisuuksia johdetaan palveluryhmissä. Mutta palvelualuejohtoryhmän tason ohjausta ei ole. Koulukohtaisen resurssin jaon laskentamalli ei huomio oppilasmäärän tai oppijoiden erityistarpeiden vuosittaisia muutoksia riittävällä joustavuudella.	Talouden johtamisen kehittäminen edelleen - valtion erityisavustusten hakeminen, seuranta ja raportointi/arviointi systemaattisesti johdettavaksi palvelualueen tasolla. Kokonaisuus johtoryhmässä 5 x vuodessa. Tot. 100% - opetuksen koulukohtaisen resurssijakomallin uudistamisen tuki ja seuranta/arviointi. Tot. 100% versio 1 valmis 2/2023	Erityisavustusten systemaattinen seuranta ja raportointi/arviointi sekä koulutus vastuuhenkilöille ovat toteutuneet. Johtoryhmään raportointi aloitettu säännöllisesti. Versio 1 toteutus 100%.	hallintopäällikkö erityissuunnittelija kehityspäällikkö	Toteutui ✓

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	Tot 7/22	TA 2023	Tot 7/23	Tila
Koulukuljetukset					
Kuljetusetuuden piirissä olevat oppilaat	1 004	1 065	1 130	952	Alittunut ↓
Kustannukset euroa / oppilas	1 422	607	1 323*	753*	Odotusten mukainen →

*Vuodelle 2023 koulukuljetuksen kustannuspaikalle budjetoitu koulukuljetusta hoitavan asiakaspalvelusihteerin palkkakustannukset

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Tilivelvollinen vastuhenkilö: hallintopäällikkö

Vastuhenkilön varahenkilö: kehityspäällikkö

Hallinto- ja kehittämispalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen palvelualueen hallinnollisen tuen ja ohjauksen.

Kokonaisuuteen kuuluu koulukuljetus, koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, talous, hankinnat sekä palvelualuekohtainen koordinointi uudisrakentamisen, korjausrakentamisen, ensikertaisen kalustamisen sekä sisäilmaongelmien kohdalla. Kehittämispalvelut tuottavat viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintäteknikkaa, tiedonhallintaa, tietoturva ja viestintää.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Koulukuljetuksen tilausliikenteen tuleva kilpailutus, polttoaineen hinnan indeksikorotusten vaikutus kilpailutuksen tulokseen. Kilpailutuksen toteutus alkaa 1.8.2023.

Toiminnan painopistealueet

Tiedolla johtaminen

Talouden johtaminen

Hallinto-organisaation tarkoituksenmukaisuus

Vapaa-aikapalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	Tot 7/22	TA 2023	Tot 7/23	Tila
Musiikkiopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	66	84	53	91	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	318	293	300	295	Odotusten mukainen →
Kansalaisopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	57	66	50	74	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	6730	3 109	8200	3 800	Odotusten mukainen →
Kuvataidekoulu					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	84	92	64	108	Odotusten mukainen →
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	452	374	360	388	Odotusten mukainen →
Kulttuuripalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	11,3	7,5	10,5	6,3	Odotusten mukainen →
Kirjastopalvelut					
Tunnusluku	TP 2022	Tot 7/22	TA 2023	Tot 7/23	Tila
Nettokustannukset euroa / asukas	91,5	53	65,9	38,0	Odotusten mukainen →
Lainojen määrä	560 140	310 682	600 000	318 748	Odotusten mukainen →
Kävijämäärä	546 922	294 768	600 000	292 888	Odotusten mukainen →
Liikuntapalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	76	40,1	75,8	39,7	Odotusten mukainen →
Uimahallin kävijämäärä	185 163	87 097	190 000	117 301	Odotusten mukainen →
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	274	274	300	304	Odotusten mukainen →
Kunnan tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä/vuosi	9591	4 296	17 000	6704	Odotusten mukainen →
Nuorisopalvelut					

0–28-vuotiaiden määrä	12 807	12 838	13 327	12 611	Odotusten mukainen →
Nettokustannukset euroa / 0–28-vuotiaat	123	65	140	72	Odotusten mukainen →

Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvollinen vastuhenkilö: vapaa-aikajohtaja

Vastuhenkilön varahenkilö: vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista

- mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteinen painopistealue

- Yhdessä tekeminen – palveluiden tuottaminen kuntalaisille yhdessä

Vapaa-aikapalvelut tuottaa palveluita kuntalaisille yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena toteuttaa mieluista harrastustoimintaa ja oppimismahdollisuuksia monipuolisina palveluina lähellä kuntalaisia.

Vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköt

Musiikkiopisto

Toiminnan painopistealueet

- Asiakaslähtöisten palvelujen kehittäminen ja harrastusmahdollisuuksien edistäminen
- Kohtaamispaikka – musiikkiopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset oppilaslähtöiset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastusmahdollisuuksien edistäminen, tapahtumat ja hankkeet), musiikillisen vuorovaikutuksen laajentaminen varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen musiikin harrastamiseen entistä useammalle lapselle ja nuorelle Kirkkonummella. Kevään 2023 oppilasvalinta toteutettiin ensimmäistä kertaa kokeiluluontoisesti ilmoittautumisjärjestyksessä soitinvalmennusosastolle. Hakijoita oli 116 ja sisäänpääsyprosentti oli 80 %.

Musiikkiopisto tuotti kunnan varhaiskasvatukselle 4 varhaiskasvatus-muskariryhmää eri päiväkoteihin, joihin osallistui 50 lasta ja jotka olivat maksuttomia osallistujille. Lisäksi musiikkiopisto tuotti 30 yleisölle avointa konserttia ja musiikkiesitykset kunnan veteraanijuhlaan yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa.

Musiikin perusteiden liveverkko-opetusta on kehitetty siten, että osa tämän aineen opetuksesta on pedagogisesti perusteltua toteuttaa liveverkko-opetuksena vakiintuneesti.

Musiikillisen vuorovaikutuksen laajentamista toteutettiin varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyönä sekä suomen- että ruotsinkielisissä toimintaympäristöissä mm. opetuksena, soitinkokeiluina sekä konsertteina. Soittamisen ilo -viikko tuotti useita kymmeniä maksuttomia konsertteja eri puolille kuntaa.

Musiikkiopisto on ollut mukana tuottamassa maksuttomia MyHobby -kerhoja. Musiikkiopisto oli tuottamassa vapaa-aikapalvelujen yhteistä Kevätkarnevaalia Fyyrissä 15.4.2023.

Musiikkiopisto on mukana yhteiskampuksen toimintakulttuuria ja lukioiden innovatiivisia oppimisympäristöjä kehittävässä hankkeessa, joka käynnistyi yhteistyössä Porkkalan lukion ja Kyrkslätt Gymnasiumin kanssa keväällä. Hanketta rahoittaa Opetushallitus.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen osuus opetustarjonnasta oli 5% kevätlukukaudella 2023.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

		oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.				
--	--	---	--	--	--	--

Kansalaisopisto

Toiminnan painopistealueet

- Asiakas- ja opiskelijälähtöinen kurssitarjonta
- Kohtaamispaikka – kansalaisopisto on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kansalaisopiston kurssilaisten määrä kääntyi kasvuun verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Kurssilaisten määrä on 10 % enemmän edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mutta määrässä ollaan kuitenkin vielä 10 % alle koronaa edeltäneeseen v.2019 tasoon verrattuna.

Vapaa-aikapalvelujen yhteistyönä toteutettava Kevätkarnevaalit järjestettiin kirjastotalo Fyryssä 15.4.2023 onnistuneesti.

Kansalaisopisto on mukana yhteiskampuksen toimintakulttuuria ja lukioiden innovatiivisia oppimisympäristöjä kehittävässä hankkeessa, joka käynnistyi yhteistyössä Porkkalan lukion ja Kyrkslätt Gymnasiumin kanssa. Hanketta rahoittaa Opetushallitus.

Kansalaisopisto on tuottanut maksuttomia MyHobby -kerhoja kevään 2023 aikana mm. luontokurssi, musiikkia, sirkusta, tanssia, kehonhuoltoa ja rentoutusta.

Opetushallituksen tarjoama mahdollisuus vapaalle sivistystyölle luoda valtakunnallisesti eri koulutusasteille hyväksi luettavia kurssikokonaisuuksia osaamisperusteisesti, opintopistekurssit, on otettu käyttöön Kirkkonummen kansalaisopistossa. Yhteistyössä Porkkalan lukion kanssa on suunniteltu italian kurssi osaamisperusteisesti, joka päättyi keväällä 2023. Lisäksi kansalaisopisto on laatinut yhdessä Hiiden opiston kanssa hankehakemuksen Opetushallitukselle osaamisperusteisuuden konseptoinnista opistojen toiminta-alueella. Hankkeelle Vapaa Koski, jossa Kirkkonummen kansalaisopisto on yhteistyökumppanina, saatiin rahoitusta 31 790 € ajanjaksolle lukuvuosi 2022 - syyslukukausi 2023. Hankkeen omarahoitusosuus on 1 400 €. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalli osaamisperusteisten kurssien luomiseen paikallisen yhteistyön näkökulmasta.

Kevään 2023 aikana on kehitetty edelleen liveverkko-opetusta, digitaalisen äänimaailman opetusta sekä esitysten taltiointia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen osuus opetustarjonnasta oli 5 % kevätlukukaudella 2023.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kuvataidekoulu

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaamispaikka – kuvataidekoulu on paikka kohdata ja tulla itse kohdatuksi
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastusmahdollisuuksien edistäminen, tapahtumat ja hankkeet), taidepedagogisen vuorovaikutuksen laajentaminen, erityisesti varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto ja palvelutaloyhteistyöllä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kuvataidekoulun opetus toteutui keväällä 2023 pääsääntöisesti suunnitellusti. Kevätnäyttelyt toteutuivat Fyryssä sekä Masalan ja Veikkolan lähikirjastoissa. Uusia hakijoita kuvataidekouluun oli kevään haussa 120, joka on hieman vähemmän kuin edellisvuonna? ja suuri osa hakijoista saatiin sijoitettua syksyn opetusryhmiin.

Kuvataidekoulu on mukana yhteiskampuksen toimintakulttuuria ja lukioiden innovatiivisia oppimisympäristöjä kehittävässä hankkeessa, joka käynnistyi yhteistyössä Porkkalan lukion ja Kyrkslätt Gymnasiumin kanssa. Hanketta rahoittaa Opetushallitus.

Kuvataidekoulu ja kansalaisopisto ovat tiivistäneet yhteistyötä Kyrkslätt Gymnasiumin kanssa rekrytoiden yhteisen ruotsinkielisen kuvataideopettajan.

Kuvataidekoulu on tuottanut maksuttomia MyHobby -kerhoja. Kuvataidekoulu oli tuottamassa vapaa-aikapalvelujen yhteistä Kevätkamevaalia Fyryssä 15.4.2023.

Kevään 2023 aikana on kehitetty edelleen liveverkko-opetusta, luentoja, digitaalista kuvien käsittelyä, elokuvaa ja animaatio-opetusta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Opetus tuotetaan 95 % lähiopetuksena. Opetusvälineistö ja opetushenkilöstön sekä opiskelijoiden valmiudet eivät mahdollista vielä täysin sujuvaa live verkko-opetusta. Kehitetään live verkko-opetusta mm. siten, että samalle oppitunnille/kurssille voi osallistua myös etäyhteydellä.	Vakiinnutetaan live-verkko-opetuksen osuus 5 % opetustarjonnasta.	Live verkko-opetuksen osuus opetustarjonnasta oli 5% kevätlukukaudella 2023.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	Toteutui ✓

Kulttuuripalvelut

Toiminnan painopistealueet

- Kulttuuritoiminnan kehittäminen kulttuuristrategian mukaisesti
- Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelman toteuttaminen
- Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen ja koordinointi
- Kotiseututiedon tallentaminen, tuottaminen ja tarjonta

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuritoimintaa ja kulttuurikasvatusta sekä paikallishistorian tuntemusta ja vastaa Ragvaldsin museoalueen toiminnasta. Uudessa kulttuuripalveluiden taiteesta. -podcastissa pureudutaan taiteen ja kulttuurin ajankohtaisiin ja ajattomiin teemoihin. Lisäksi edistetään harrastusmahdollisuuksia MyHobby-kerhoilla.

Ragvaldsin museoalueen toimintaa on elävöitetty mm. erilaisilla teemailloilla, museon, paikallishistorian ja kasvitarhan opastuksilla sekä isommilla tapahtumilla kuten Luonnonkukkien päivä ja Avoimet puutarhat. Alueella on toiminut myös pop-up-kahvila. Museolla otettiin käyttöön MobilePay ja someviestintään on panostettu. Paikallishistoriallista aineistoa on käyty läpi, arkistoitu ja digitoitu ja avustukset paikallisen kulttuuritoiminnan tukemiseen on jaettu.

Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen sekä edistetään kulttuurikasvatuksen saavutettavuutta, tasa-arvoisuutta sekä monipuolisuutta. Kunnan oman Kulttuurikompassi-kulttuurikasvatusohjelman kautta lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan paikalliseen kulttuuriin, alueen eri toimijoihin sekä eri taiteenlajeihin. Ohjelman eri ikäluokille suunnattua toimintaa, jota tuotetaan yhdessä eri toimijoiden kanssa, pilotoidaan ja vahvistetaan osaksi ohjelmaa. Kulttuurikompassin ensimmäiset toiminnot on aloitettu keväällä 2023.

Kansallisen veteraanipäivän juhlallisuudet järjestettiin perinteiseen tapaan yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi kulttuuripalvelut on ollut mukana vapaa-aikapalvelujen isommissa tapahtumissa kuten Tuu ja tee Perinteitä, Tuu ja tee Kuvista, Kevätkarnevaalit, Fyyricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strategien painopiste	Strategien tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Varhaiskasvatuksen ja opetuksen kulttuurikasvatusohjelma "Kirkkonummen Kulttuurikompassi" laadittu, ohjelman 1. vaihe hyväksytty käynnistettäväksi. Uusien osioiden pilotointi jatkuu.	Kulttuurikasvatusohjelman 1 vaiheen osiot toteutuneet, pilotit toteutuneet	Kulttuurikasvatusohjelman, Kirkkonummen Kulttuurikompassin, eri ikäluokille suunnattua toimintaa on vahvistettu osaksi ohjelmaa. 1 vaiheen pilotoinneista osa on jo toteutettu, osa suunnitteluvaiheessa.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikö	Toteutui osittain

Kirjastopalvelut

Toiminnan painopistealueet

- Yhteisöllisyys ja osallisuus uusissa tiloissa
- Kuntalaisten digivalmennus
- Omatoimisuuden lisääminen automaattien ja sähköisten palvelujen avulla
- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhdessä koulujen ja vapaa-aikapalvelujen muiden palveluyksiköiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kirjastopalvelut tarjoaa kuntalaisille monipuolisia palveluja kuten laajat painetut ja elektroniset kokoelmat ja palvelut, erilaisia tiloja ja tapahtumia, laitteita, lainattavia esineitä yms. Kokonaislainaus (sis. e-lainat) heinäkuun loppuun mennessä oli 318 748 ja kävijöitä (sis. verkkokäynnit) yhteensä 292 888. Vapaa-aikapalvelujen lisäksi myös kolmas sektori ja muut yhteistyökumppanit järjestävät kirjastojen tiloissa erilaista toimintaa sekä avoimia tilaisuuksia. Kirjaston eri toimipisteissä järjestettiin heinäkuun loppuun mennessä 415 tapahtumaa. Kirjastotalo Fyyrissä tapahtumia oli yhteensä 319.

Vapaa-aikapalveluiden, yhdessä muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa, järjestämiä isompia tapahtumia olivat Tuu ja tee Perinteitä, Tuu ja tee Kuvista, Kevätkarnevaalit, Fyyricon sekä Scifi- ja fantasiaviikko. Lisäksi kirjasto on järjestänyt mm. luku- ja runopiirejä, kirjailija- ja peli-iltoja, digicafé-toimintaa, oikeudellista neuvontaa, novelleja ja neuleita -iltoja, lukukoiravastaanottoja sekä Senioritreffit, joissa on käsitelty ajankohtaisia aiheita. Fyyrissä on myös järjestetty vapaa-aikapalvelujen MyHobby-kerhoja.

Kirjastopalvelut edistää lukemista ja lukutaitoa, ehkäisee syrjäytymistä sekä auttaa kuntalaisia yhteiskunnassa tarvittavissa taidoissa. Kirjavinkkauksia, kirjaleikkejä, satutunteja, lorutuokioita sekä kirjastonkäytön ja tiedonhauksen opastuksia järjestettiin heinäkuun loppuun mennessä yhteensä 138 kpl. Mitä sä luet? - Uusia reittejä nuorten lukutaitotyöhön somen, vertaisvinkkauksen ja lukemisen yhteisöjen kautta -hanke alkoi. Hankkeessa on panostettu yläkouluikäisten nuorten vapaa-ajan lukemiseen ja otettu nuoret mukaan kumppaneiksi lukutaitotyöhön. Digiopastuksia, digitointia, 3D-, vinyyli- ja studio-opastuksia pidettiin 340 kertaa. Lisäksi kirjastossa aloitettiin erityisesti alakouluikäisille suunnattu kirjastomummo ja -vaari -toiminta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin		Kirjastotalo Fyry tarjoaa tiloja eri tahoille kokoontua ja järjestää tapahtumia Kirkkonummen keskustassa. Fyryssä järjestetään avoimia tilaisuuksia eri toimijoiden toimesta.	Fyryssä järjestettyjen avoimien tilaisuuksien määrä 200 tapahtumaa/vuosi	Kirjastotalo Fyryssä järjestettiin 319 tilaisuutta.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö	Toteutui ✓

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Toiminnan painopistealueet

- Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelumme tarjoavat mahdollisuuden kohtaamiselle ja kohdatuksi tulemiselle
- Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen toimintavuosi vuoden 2019 jälkeen, jolloin koronapandemian aiheuttamat rajoitukset eivät ole vaikuttaneet suoraan palvelujen tuottamiseen. Nuorisotyötä eri muodoissa on toteutettu suunnitellusti kunnan eri kuntakeskusten nuorisotiloilla, Ohjaamossa, oppilaitoksissa, verkossa, kouluilla sekä jalkautuen kaduilla ja raiteilla. Fyryn nuorisotilan avoimen nuorisotilatoiminnan palveluaikaa on pystytty lisäämään kevään 2023 aikana vastaamaan kysyntää.

Lasten ja nuorten maksuton harrastustoiminta on vuoden 2023 alusta ollut osa nuorisolakia. Lain mukaisesti kunnan velvoitteena on ollut mahdollistaa perusopetukseen osallistuvalla nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista. Maksuttomia lasten ja nuorten harrastusryhmiä on saatu lisättyä ja monipuolistettua yhdessä paikallisten toimijoiden ja saadun Harrastamisen Suomen mallin valtionavustuksen turvin. Nuorisolain mukaisesti nuoria on tullut myös kuulla heidän harrastustoihistaan. Keväällä on toteutettu yhteistyössä koulujen kanssa vuosiluokan 1-9 oppilaille harrastuskysely, johon vastasi yhteensä 1180 lasta ja nuorta.

Alkuvuoden aikana palveluyksikön palvelujen toimintasuunnitelmat on päivitetty sekä asiakaskyselyt liikuntapalvelujen osalta on toteutettu suunnitellusti. Uimahallin asiakaskyselyn perusteella, asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä uimahallipalveluihin. Yleisarvosana uimahallipalveluista asteikolla 1–5 oli kyselyssä 4,1 ja tyytyväisiä oltiin myös muun muassa aukioloaikoihin, asiakaspalvelun laatuun ja siisteyteen. Lisäksi asiointia uimahallissa on pidetty yleisesti erittäin turvallisena. Uimahallin kävijämäärät ovat palanneet alkuvuoden aikana lähes pandemiaa edeltäneelle tasolle. Kesän 2023 aikana on toteutettu uimahalli kiinteistön kuntotutkimukset, joiden tulokset valmistuvat alkusyksyn aikana.

Liikunnanohjauspalveluiden kevätkauden 2023 ryhmät on pystytty toteuttamaan lähes suunnitelmien mukaisesti, ryhmätarjonnan ollessa merkittävästi suurempi kuin edeltävinä vuosina. Ohjauspalveluiden toteutumiseen on kuitenkin edelleen vaikuttanut liikunta-alan ammattilaisten rekrytointihaasteet. Yksittäisiä ohjauskertoja on jouduttu perumaan ja järjestämään korvaavia kertoja, koska ryhmien ohjauksia ei ole pystytty toteuttamaan muun vakituisen henkilöstön toimesta, eikä ammattitaitoisia sijaisia välttämättä ole onnistuttu hankkimaan lyhyellä varoitusaajalla. Kesäkuun alun palkkajärjestelyjen odotetaan luovan parempia edellytyksiä liikunta-alan henkilöstön saatavuuteen ja tuovan helpotusta rekrytointihaasteisiin jatkossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Strategian painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.7.	Vastuu	Tila
3. Panostaminen asukkaiden ja hyvinvointiin		Liikunta-alan kelpoisuusvaatimukset täyttävästä henkilöstöstä on pula. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kouluttamisesta ja työnantajakuvasta.	Kaikissa vakansseissa (100 %) on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	75 % vakansseista on kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui osittain
		Asiakastyytyväisyyskyselyiden ja asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen on satunnaista. Toimintasuunnitelmissa ja niiden toteuttamisessa huomioidaan eri kohderyhmien osallistaminen palveluiden kehittämiseksi. Järjestetään asiakastyytyväisyyskysely vuosittain.	Toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot sekä eri kohderyhmien asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu.	Kaikkiin toimintasuunnitelmiin on kirjattu osallistamisen keinot ja 75 % asiakastyytyväisyyskyselyistä on toteutettu.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutui osittain
	4. Osallistumisen ja viestintätoimivat	Kirkkonummi on viime aikoina lakkauttanut nuorisotiloja tai rajannut niiden aukioloaikoja. Nuoret ovat toivoneet Fyryn nuorisotilaa laajemmin palvelevaa paikkaa, jossa on mahdollista viettää vapaa-aikaa. Kirkkonummella on näkyvissä myös huolestuttavaa jengiytymiskehitystä.	Selvitetään Walkers-kahvilatoiminnan (tai vastaavan) käynnistäminen osana kunnan hyte-työtä	Selvitys valmistuu syksyn aikana.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	Toteutuu suunnitellun mukaisesti